

Florensiyalı xalça eksperti

Alberto Boralevi

Hazırladı: Orxan Rzayev

2014-cü ilin sonlarında dünya şöhrətli xalça eksperti Arberto Boralevi Azərbaycana səfəri çərçivəsində "Azərbaycan xalçasına Qərb yanaşması" adlı mühazirə kursunda iştirak etmişdir. Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə təşkil olunan bu mühazirə kursu əsasən Azərbaycan Xalça Muzeyinin, Milli İncəsənət Muzeyinin, Azərbaycan Tarixi Muzeyinin əməkdaşları, eləcə də, Turizm İnstitutunun, Rəssamlıq Akademiyasının, Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin müəllimləri, tələbələri, dizaynerlər, rəssamlar və s. mütəxəssislər üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Səfər çərçivəsində cənab Boralevi "Azər-İlmə"nin qonağı olmuş və öz səfər təəssüratlarını "Azərbaycan xalçaları" jurnalı ilə bölüşmüşdür:

"Mən qədim xalçaların ticarəti ilə məşğul olan bir ailədə doğulmuşam. Memarlıq üzrə ali təhsil almışam. Memarlıq tarixi üzrə ixtisaslaşmışam. Lap uşaq vaxtlarımdan ailəmə məxsus xalça mağazasında atama kömək edirdim. Xalçalara marağım da o vaxtdan başlayıb. Zaman keçdikcə həm də xalçaların tədqiqinə, elmi cəhətdən araşdırılmasına marağım olub. 1978-ci ildə "HALI" jurnalı ilə əməkdaşlıq etməyə başlamışam. Jurnalın İtaliya üzrə nümayəndəsi kimi fəaliyyət göstərirdim. Hal-hazırda isə İtaliya üzrə rəsmi nümayəndəsi olmasam da, "HALI" ilə əməkdaşlığımı davam etdirirəm, jurnalın məsləhətçilər heyətinin üzvüyəm. Mən həmçinin 1991-ci ildən İCOC-un (Şərq xalçaları üzrə Beynəlxalq konfrans) iştirakçısıyam. İlk dəfə 1993-cü ildə Londonda öz yazımı təqdim edərək İCOC ilə əməkdaşlıq etməyə başlamışam. Bu yazı iki məşhur xalça haqqında idi. Onlar Piti Palasdakı (Florensiya) məmlük xalçaları idilər. Hazırda onlar "Mediçi Qahirə" xalçaları kimi tanınır. Mən 1993-cü ildə İCOC konfransında hazırladığım yazı ilə bu xalçaların təqdimatına nail oldum. O zamandan etibarən mən xalçalar üzrə elmi işlərlə məşğul olmağa başlamışam. İCOC-un təsisçisi Robbert Pinner ilə yaxın dost idim. O mənim icraçı komitəyə üzv olmağımı istədi. Və mən 1996-1997-ci illərdə elmi komitənin rəhbəri təyin olundum. Bu vəzifədə ilk olaraq 1999-cu ildə Milanda, Florensiyada və Venesiyada konfranslar təşkil etdim. Bundan başqa, 2007-ci ildə İstanbulda və 2011-ci ildə Stokholmda konfranslar keçirdik. İndi də İCOC-da fəaliyyətimi davam etdirirəm.

Ümumilikdə bütün xalçalara marağım var. Lakin ən qədim türk (Anadolu) xalçaları - Uşak, Lotto, Holbein xalçaları diqqətimi daha çox cəlb edir. Xalça taciri kimi qədim qəbilə (tayfa) xalçaları ilə yanaşı, bu tip xalçalara da üstünlük verirəm. Türkmən xalçalarına da rəğbətım var, lakin özümü bu xalçalar üzrə mütəxəssis hesab etmirəm. Azərbaycan və İran xalçalarını da çox sevirəm. Xalça taciri kimi mən əsasən dekorativ cəhətdən gözəl xalçalara deyil, kolleksiya üçün əlverişli xalçalara üstünlük verirəm. Dekorasiya üçün lazım olan gözəl xalçaların satışı ilə qardaşım məşğuldur. Mən isə daha çox kolleksiyaların bəyəndiyi xalçaların satışı ilə məşğulam.

Deyim ki, özüm kolleksiyaçı deyiləm. Daha çox xalça fraqmentlərinin satışı ilə məşğulam.

Mən 1983-cü ildə Bakıda keçirilən İCOC konfransında iştirak etmişdim. "Pionersayağı" konfrans idi. Uzun illərdən sonra Bakıya növbəti dəfə 2010-cu ildə gəldim. Bakıya yeni Xalça Muzeyinin inşası ərafında İCOC üzvü kimi dəvət olunmuşdum. Bu dəfə isə Əsli xanımın (Əsli Samədova - müəllif) dəvəti ilə Bakıda qonaq oldum. Burada xalçaçı-lıqla bağlı mühazirələr apardım. Əsli xanım bu səfərimlə Azərbaycanla, Azərbaycandakı xalçaçı-lıqla Qərbin unudulmuş əlaqələrinin yenidən bərpa olunması niyyətində idi. Həmçinin, bu mühazirələrin təşkilində Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin böyük sayları və əməyi vardır. Mühazirələr çox qısa bir vaxtda (10 gün ərzində) Xalça Muzeyinin yeni binasında təşkil olunmuşdu.

Xalça Muzeyinə gəlincə isə, qeyd etmək istəyirəm ki, yeni binanın içərişi daha gözəl dekorasiya olunub. Lakin muzeyin kolleksiyasını daha da zənginləşdirmək zəruridir. Mən muzeyin kolleksiyasına yeni xalçaların əlavə olunacağını və onların təqdimatını gözləyirdim. Təəssüf ki, indi nümayiş olunanlar ələ əvvəl gördüyümüz xalçalardır.

"Azər-İlmə" haqqında buraya səfərimdən xeyli əvvəl məlumatlıyam. Professor Vidadi Muradovun kitabları ilə tanışam, həm də "HALI"nın sizinlə əməkdaşlığının da şahidi olmuşam. Diizü, "Azər-İlmə"ni bu dərəcədə təkmilləşdirilmiş bir müəssisə kimi təsəvvür etmirdim. Fəaliyyətinizin uğurlu davamını arzulayıram".

